

شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان

شب های قدر (جلسه سوم)

حسینیه پرداختی

۱۳۹۵/۴/۸

ریز موضوعات

سخنرانی (مناسبتی)

دکتر اسدی گرمارودی

• قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: سَتَكُونُ مِنْ بَعْدِي فِتْنَةٌ، فَإِذَا كَانَ ذَلِكَ فَالْزَمُوا عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ فَإِنَّهُ أَوَّلُ مَنْ يَرَانِي، وَأَوَّلُ مَنْ يُصَافِحُنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَهُوَ مَعِيَ فِي السَّمَاءِ الْأَعْلَى، وَهُوَ الْفَارُوقُ بَيْنَ الْحَقِّ وَالْبَاطِلِ.

○ بزودی پس از من فتنه‌ای بر پا خواهد بود، پس زمانیکه چنین شد ملازم علی بن ابی طالب باشید زیرا که او اول کسی است که بمن ایمان آورد و اول کسی است که در روز قیامت با من مصافحه میکند، او صدیق اکبر و فاروق (جدا کننده) این امت است که میان حق و باطل جدائی افکند و او بزرگ و پیشوای دین است.

▪ کنز العمال جلد ۵ صفحه ۶۱۲، اسد الغابه جلد ۵ صفحه ۲۸۷، ینابیع الموده صفحه ۸۲

• مروری بر مباحث جلسه گذشته

○ رابطه میان عقل و وحی در درک حقایق

• مشکل امت اسلامی به زبان امیرالمومنین (ع)

○ عدم تشخیص درست دین و عمل بر اساس آن

• دو مشکل افراط و تفریط در ارتباط میان عقل و دل

○ تفریط و عدم استفاده از عقل و تفکر صحیح

▪ خوارج و تکفیری ها نتیجه عدم استفاده از عقل و تفکر در دین

○ افراط و استفاده بدون ضابطه از عقل

• کارایی عقل در فهم کلام وحی

○ یقین نتیجه تلاش عقل در فهم کلام وحی

▪ یقین عقلی و حرکت به سوی مرحله یقین قلبی

• نتیجه یقین قلبی، همراهی با دستور وحی (مقام تسلیم)

• مصلحت اندیشی و تغییر کلام الهی و وحی

• قرآن کریم و تذکر به جامعه اسلامی در تقابل با اینگونه مصلحت اندیشی ها

○ تعریف فاسق از زبان قرآن کریم با توجه به آیه ۴۷ سوره مبارکه مائده

○ .... وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

▪ ... و هر کس به خلاف آنچه خدا فرستاده حکم کند چنین کس از فاسقان خواهد بود. (۴۷)

○ و این آیات سه گانه که در آخر یکی آمده: "وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكٰفِرُونَ"، و دیگری آمده: "فَأُولَئِكَ هُمُ

الظَّالِمُونَ"، و در سومی آمده: "فَأُولَئِكَ هُمُ الْفٰسِقُونَ" آیات مطلق است که اختصاص به قوم یهود و نصارا ندارد، بلکه شامل

همه کسانی است که چنین کنند.

• قرآن کریم و مقابله با زیاده خواهی مردم با توجه به آیه ۴۸ سوره مبارکه مائده

شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان

شب های قدر (جلسه سوم)

حسینیه پرداختی

۱۳۹۵/۴/۸

ریز موضوعات

سخنرانی (مناسبتی)

دکتر اسدی گرمارودی

• **وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا وَ لَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَا كِنَ لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَيْتُكُمْ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ**

○ و ما این (قرآن عظیم) را به حق بر تو فرستادیم که تصدیق به درستی و راستی همه کتب که در برابر اوست نموده و بر حقیقت کتب آسمانی پیشین گواهی می دهد. پس حکم کن میان آنها به آنچه خدا فرستاد و در اثر پیروی از خواهش های ایشان حکم حقی که بر تو آمده وامگذار، ما برای هر قومی از شما شریعت و طریقه ای مقرر داشتیم، و اگر خدا می خواست همه شما را یک امت می گردانید، و لیکن (این نکرد) تا شما را به احکامی که در کتاب خود به شما فرستاد بیازماید. پس به کارهای نیک سبقت گیرید، که بازگشت همه شما به سوی خداست و در آنچه اختلاف می نمایید شما را به (حقیقت) آن آگاه خواهد ساخت. (۴۸)

○ مهیمن بودن قرآن مجید بر کتب آسمانی

○ تصدیق تورات و انجیل با اعتقاد به منسوخ گشتن و تکمیل آنها با قرآن، منافات ندارد

▪ قرآن در عین اینکه تورات و انجیل را تصدیق دارد، مهیمن بر آن دو نیز هست و می فهماند که تصدیق قرآن به این معنا است که قرآن قبول دارد که این دو کتاب از ناحیه خدا نازل شده، و خدای تعالی می تواند هر گونه تصرفی در آنها بنماید، پاره ای احکام آن دو را نسخ، و پاره ای دیگر را تکمیل کند.

▪ قرآن قبول دارد که تورات و انجیل و معارف و احکامش از ناحیه خدا نازل شده بود و مناسب با حال انسانهای قبل از این بود، پس منافات ندارد که در عین اینکه از ناحیه خدا بوده امروز نسخ و تکمیل شود، چیزی از آنها حذف و چیز دیگری اضافه شود، همانطور که مسیح (ع) و یا انجیل مسیح (ع) مصدق تورات بود، و در عین حال بعضی از

محرمات تورات را حذف نموده، آنها را حلال کرد

○ **" فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ، وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ "** یعنی وقتی شریعت نازل به تو و شریعتی که در گنجینه قرآن تو، به ودیعه سپرده شده حق باشد، به این معنا که هم آن احکامش که موافق با کتب آسمانی قبل است حق باشد، و هم آنچه که مخالف آنها است حق باشد، بدان جهت که مهیمن بر آنها است، پس تو جز این وظیفه نداری که بدانچه خدا به خود تو نازل کرده در بین مردم حکم کنی، و به خاطر به دست آوردن دل آنها از طریقه حقی که به تو نازل شده عدول نکنی.

• **تعریف شریعت و منهج در فرهنگ اسلامی**

○ شریعت عبارت است از طریقه ای خاص، یعنی طریقه ای که برای امتی از امت ها و یا پیامبری از پیامبران مبعوث به شریعت تعیین و آماده شده باشد، مانند شریعت نوح، و شریعت ابراهیم، و شریعت موسی، و شریعت عیسی، و شریعت محمد (ص)، و اما دین عبارت است از سنت و طریقه الهیه حال خاص به هر پیامبری و یا هر قومی که می خواهد باشد، پس کلمه دین معنایی عمومی تر از کلمه شریعت دارد، و به همین جهت است که شریعت نسخ می پذیرد، ولی دین به معنای عمومی اش قابل نسخ نیست.

شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان

شب های قدر (جلسه سوم)

حسینیه پرداختی

۱۳۹۵/۴/۸

ریز موضوعات

سخنرانی (مناسبتی)

دکتر اسدی گرمارودی

○ منہاج یعنی حرکت درست و اندیشمندانه در مسیر الهی است

- برای هر امتی از شما شرعه و منہاج و یا به عبارتی سنت و روش زندگی معین کردیم
- خداوند اگر می‌خواست همه شما را یک امت به حساب می‌آورد و یک شریعت برای اولین و آخرین شما تشریح می‌کرد و لیکن چنین نکرد بلکه برای هر امتی از شما شریعتی تشریح کرد تا شما را در آنچه از این نعمت‌های مختلف ارزانی داشته بیازماید.

○ آری اختلاف نعمت اختلاف امتحان را می‌طلبد (هم چنان که اختلاف پایه معلومات شاگردان کلاسهای مدرسه، اختلاف امتحان را می‌طلبد)، و چون غرض اصلی از شرایع، امتحان است، پس ناگزیر باید شرایع نیز مختلف باشد.

- آیه به پیامبر (ص) دستور می‌دهد که بر طبق ما انزل الله حکم کند و از پیروی هوا و هوس‌های مردم بر حذر باشد و برای مردم بیان کند که اگر از این دستور سرپیچی کنند، که این اعراض و سرپیچی، خود ناشی از فسق آنان و کاشف از اضلال الهی است، چون خدای تعالی به غیر از فاسقان کسی را اضلال نمی‌کند.

• ظلم و گمراهی نتیجه مخالفت با دستور صریح الهی با توجه به آیه ۱۸ و ۱۹ سوره مبارکه جائیه

- **ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۱۸﴾ إِنَّهُمْ لَن يَغْنُؤُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ ﴿۱۹﴾**

○ سپس ما تو را بر شریعت کامل در امر دین مقرر فرمودیم. تو آن را کاملاً پیروی کن و هیچ پیرو هوای نفس مردم (مشرک) نادان مباش (*). آن مردم هیچ تو را در برابر (عذاب) خدا به کار نیابند، و ستمکاران عالم به نفع خود در ظلم و ستم دوستدار و مددکار یکدیگرند و خدا دوستدار و مددکار متقیان است.

○ خداوند رسول خدا (ص) را مامور می‌کند که تنها پیرو دین و فرامینی باشد که به وی وحی می‌شود، و از هواهای جاهلان که مخالف دین الهی هستند پیروی نکند.

○ از این آیه دو نکته استفاده می‌شود:

▪ اول اینکه پیامبر اسلام هم مانند سایر امت مکلف به دستورات دینی بوده است.

▪ دوم اینکه هر حکم و عملی که مستند به وحی الهی نباشد، و یا بالأخره منتهی به وحی الهی نباشد، هوایی نفسانی

از هواهای جاهلان است، و نمی‌توان آن را علم نامید.

○ "ظالمین" پیشوایانی هستند که رسول خدا (ص) مامور شده از أهواء مبتدعه آنها پیروی نکند. و مراد از "متقین" کسانی هستند که دین خدا را پیروی می‌کنند.

▪ خدا ولی و سرپرست کسانی است که پیروی از دین او کنند، و برای این سرپرست ایشان است که متقی هستند، و

خدا ولی مردم متقی است. و کسانی که هواهای جاهلان را پیروی می‌کنند، خدای تعالی ولی آنها نیست، بلکه آنها

خودشان ولی یکدیگرند، چون ستمکاران ولی یکدیگرند. پس تو ای رسول گرامی، دین مرا پیروی کن

تا من ولی تو باشم، و از أهواء آنان پیروی مکن تا آنان ولی تو نشوند، چون ولایت آنان هیچ دردی از تو دوا نمی‌کند،

و جای ولایت خدا را نمی‌گیرد.

شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان

شب های قدر (جلسه سوم)

حسینیه پرداختی

۱۳۹۵/۴/۸

ریز موضوعات

سخنرانی (مناسبتی)

دکتر اسدی گرمارودی

• شریعت (یا قرآن) بصائر برای مردم و هدی و رحمت برای مؤمنین است

• هَذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَ هُدًى وَ رَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ (سوره جاثیه آیه ۲۰)

○ این قرآن برای عموم مردم مایه بصیرت بسیار و برای اهل یقین موجب هدایت و رحمت پروردگار است.

○ بصیرت عبارت است از درک اشخاصی که به واقع اصابت می کنند، و مراد از بصیرت وسیله بصیرت است، و اگر شریعت را بصیرتها خوانده، بدین جهت است که شریعت متضمن احکام و قوانینی است که یک یک آنها راهنمای سعادت آدمی است، پس شریعت عبارت است از بصیرت‌هایی چند، نه یک بصیرت.

○ این شریعتی که تشریح شده، و یا این قرآنی که مشتمل بر شریعت است، وظائف عملیه‌ای است که اگر مردم به آن عمل کنند یک یک آنها مردم را بینا می سازد، و مردم به وسیله آن به راه حق هدایت می شوند، راه حقی که همان راه خدا و راه سعادت است.

○ عقل و دل عامل اصلی رسیدن به یقین صحیح

▪ هدایت و رحمت را مختص به قومی کرده که یقین دارند

▪ هدایت به معنای رساندن به مقصد است، نه صرف نشان دادن راه آن، که همان تبصر است. و نیز مراد از رحمت، رحمت خاصه به کسانی است که بعد از ایمان به خدا و پرهیز از او به رسول خدا (ص) هم ایمان آوردند.

• بررسی تاریخی مخالفت با حق و ایجاد انحراف دینی در صدر اسلام

○ یکی دیگر از مشکلات حکومت علی(ع) دشواریهایی بود که در راه تلاش وی برای زدایش انحرافات آشکار دینی رخ می نمود. در حالی که خلیفه دوم برای این که مطابق اهداف خویش امور و کارها را سامان بخشد، لازم می دانست که هماهنگ با نیازهایی که خود تشخیص می داد قواعدی را جعل کند. شاهد بر این ادعا مطالبی است که برخی از نویسندگان نقل کرده اند.

• دکتر سهیل زکار در همین باره می نویسد:

▪ «سهیل زکار» در سال ۱۹۳۶ م در شهر حماه در سوریه، به دنیا آمد. وی در سال ۱۹۶۳ م از دانشگاه فارغ التحصیل شد و به تدریس تاریخ پرداخت. پس از مدتی برای ادامه تحصیلات به انگلیس رفت و در آن جا با مستشرق معروف، برنارد لویس آشنا شد و با او همکاری کرد. پس از تکمیل تحصیلات به کشور خود بازگشت و در آن جا با همکاری شاگردانش، کتاب بزرگ «الموسوعة الشاملة فی الحروب الصلیبية» را به رشته تحریر درآورد.

○ در مسائلی که نزد خلیفه دوم مستحده تلقی می شد، وی برای خویش حق تشریح و قانونگذاری قائل بود.

▪ زکار، سهیل، تاریخ العرب و الاسلام ۸۸.

○ خالد محمد خالد مصری می نویسد (۱۹۲۰ میلادی):

○ خلیفه دوم هر کجا مصلحت می دید، دستورات دینی را ترک می کرد همان گونه که سهم «مولفه قلوبهم» (۱۷) را قطع کرد و مساله سه طلاق دادن در یک مجلس را تجویز نمود، با این که قرآن سهمی از زکات را برای مولفه قلوبهم قرار داده است.

شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان

شب های قدر (جلسه سوم)

حسینیه پرداختی

۱۳۹۵/۴/۸

ریز موضوعات

سخنرانی (مناسبتی)

دکتر اسدی گرمارودی

▪ کتاب ال‌دیمقراطیه صفحه ۵۰

▪ مؤلفه قلوبهم از جمله کسانی هستند که زکات بدانان می‌رسد، و کسانی اند که حاکم اسلامی بدانان کمک می‌کند تا اطمینان ایشان را به اسلام و خود جلب کند.

- روشنفکران معاصر و حرکت در مسیر نادرست پیشینیان صدر اسلام با توجه فرازی از کتاب بسط تجربه نبوی (پاورقی، ص ۹۱)
  - فقه یا دنیوی دنیوی است و آخرت در طول آن یا اخروی اخروی و دنیا در طول آن و شقّ ثالثی ندارد.

▪ صاحب این قلم خود به دعوت دانشگاه هارواد مقاله ای در جمع استادان آن دانشگاه در ۱۹۹۶ عرضه کرد، تحت عنوان "آیا فقه ممکن است" و خلاصه سخن وی با استفاده از آراء امام غزالی آن بود که فقهی که جامع مصالح دنیوی و اخروی در عرض هم باشد ممکن نیست. فقه یا دنیوی دنیوی است و آخرت تابع و در طول اوست یا خروی اخروی است و دنیا تابع و در طول اوست. اما هر دو را در کنار هم و به یک اندازه خواستن و در عین حفظ مصلحت دنیا، مصلحت آخرت را هم حفظ کردن، کاری است که به نفی هر دو می‌انجامد. امید طبع ترجمه‌ی فارسی آن مقاله را دارم. سخن ذیل از امام فخر رازی در باب اینکه دنیا تابع آخرت است و فقط به قدر حاجت بدان نظر شده است (یعنی به نحو اقلی) نه بیشتر، شنیدنی است:

- ان حرفة النبوة و الرسالة عبارة عن دعوة الخلق من الاشتغال بالخلق الى خدمة الحق و من الاقبال على الدنيا الى الاقبال على الآخرة. فهذا هو المقصود الاصلی. الا أن الناس لما كانوا حاضرين في الدنيا و محتاجين الى مصالحها و جب أن يكون له خوض في هذا الباب ايضاً بقدر حاجة.

▪ رسالت پیامبر عبارت است از دعوت مردم به سوی حق و آخرت. لکن چون مردم در دنیا زیست می‌کنند و بدان محتاج اند واجب می‌آید که به قدر حاجت به دنیا هم توجهی برود.

• (المطالب العالیة، ج ۸، تحقیق الدكتور احمد حجازی، دار الكتاب العربی، بیروت ۱۴۰۷، ص ۱۱۵)

○ خلاصه این راه حل که اکثری کردن اقلی است، در حقیقت منتهی به نفی موضوع و صفر کردن نقش فقه خواهد شد. البته سکولار شدن دین در عصر جدید همین اقتضا را هم دارد. و دیگر نمی‌توان گفت که وظیفه‌ی ما اجرای احکام الهی است. بگویند وظیفه ما انجام کارهای عقلانی و حل مشکلات فردی و جمعی به شیوه‌های مصلحت سنجانه عرفی است.

▪ مدارا و مدیریت، عبدالکریم سروش، صراط، ۱۳۷۶

- تمایلات دنیوی مردم و ایمان سطحی آنان با توجه به شواهد تاریخی

○ صاحب کتاب المعیار و الموازنه در صفحه ۸۷ اینگونه بیان میکند:

▪ خلیفه دوم می‌گفت: «اگر بخواهم می‌توانم مردم را کافر سازم! پرسیدند این کار را چگونه انجام می‌دهی؟ در پاسخ گفت: سهمیه آنان را از بیت المال قطع می‌کنم.»

• این اظهارات برداشت خلیفه را از مردم عصر خویش نشان می‌دهد.

○ صاحب کتاب الفتوح در صفحه ۱۹۴ اینگونه نقل میکند:

شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان

شب های قدر (جلسه سوم)

حسینیه پرداختی

۱۳۹۵/۴/۸

ریز موضوعات

سخنرانی (مناسبتی)

دکتر اسدی گرمارودی

- بعدها عبدالله بن عباس در نامه خود به حسن بن علی(ع) نوشت:
- مردم بدین دلیل پدرت را رها ساختند و به سوی معاویه رفتند که او در تقسیم بیت المال به صورت مساوی عمل می کرد. و مردم تحمل چنین روشی را از سوی حکومت را نداشتند.
- الفتوح، ۱۹۴/۴؛
- شرح نهج البلاغه ۳۲/۲۱.
- صاحب کتاب دعائم الاسلام (ابوحنیفه) اینگونه بیان میکند :
- در برابر کسانی چون طلحه و زبیر - که شگفتا - از وی می خواستند همانند خلیفه دوم برخی را بر بعضی برتری دهد چنین پاسخ می داد: «افسنه رسول الله اولی بالاتباع ام سنه عمر».
- آیا سنت و روش پیامبر(ص) برتر است و باید ملاک قرار گیرد، یا روشی را که خلیفه دوم در پیش داشته است؟
- ابوحنیفه، نعمان بن محمد، دعائم الاسلام، مصر، دارالمعارف ۳۸۴/۱؛
- مجلسی، محمدباقر، بحارالانوار، بیروت، داراحیاء التراث ۱۱۶/۴۱؛ اسکافی،
- ابوجعفر محمدبن عبدالله، المعیار و الموازنه، تحقیق محمدباقر محمودی، ج ۱، ۱۴۰۱۲، بیروت، ص ۱۱۳.
- ابن ابی الحدید در کتاب شرح نهج البلاغه بیان میکند :
- از بررسی مدارک و شواهد تاریخی استفاده می شود که یکی از مشکلات عمده دوران حکومت علی(ع) بروز جنگ جمل بود که از پایبندی شدید آن حضرت (ع) به رعایت بر عدالت اجتماعی منشا گرفت. در حالی که در دوران حکومت خلفای پیشین مهاجران بر انصار برتری یافته بودند و بیت المال مسلمانان براساس اهمیت خانواده های عربی تقسیم می شد و صحابه ای که زودتر ایمان آورده بود سهم بیشتری دریافت می کرد.
- ابن ابی الحدید، شرح نهج البلاغه، ۱۸۰/۱.
- صاحب کتاب الغارات اینگونه بیان میکند :
- ولی علی(ع) هیچ گونه مجوز شرعی برای این کار نمی دید و هیچ یک از این امتیازهای ساختگی را باور نداشت، و مدنی و مکی بودن و شرافت قبیله ای و سبقت در ایمان را ملاک دریافت سهم بیشتری از بیت المال نمی شناخت. از این رو گروهی از همانان که با وی بیعت کرده بودند، نزدش رفتند و گفتند: در تقسیم بیت المال اشراف و صاحبان امتیاز را ملاحظه کن، عرب را بر عجم و غلامان و بردگان برتری ده! اما آن حضرت نپذیرفت.
- ثقفی، ابراهیم بن محمد، الغارات، بیروت ۷۵/۱؛ شرح نهج البلاغه ۱۸۲/۱.
- صاحب کتاب وقعه صفین اینگونه اشاره دارد که :
- علی(ع) برای تقسیم عادلانه بیت المال و عملکرد همسان با اشراف و غلامان می فرمود: ای گروه انصار و مهاجر، با اسلام آوردن خود آیا بر خداوند و پیامبرش منت می گذارید. سنت پیامبر(ص) چنین بود که هیچ کس را جز به تقوا بر دیگران برتری نمی داد.

شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان

شب های قدر (جلسه سوم)

حسینیہ پرداختی

۱۳۹۵/۴/۸

ریز موضوعات

سخنرانی (مناسبتی)

دکتر اسدی گرمارودی

• منقری، نصرین مزاحم، وقعة الصفین، ترجمه اتابکی ۵۵۱؛

• کلینی، محمدبن یعقوب، روضه کافی، ح ۵۵۱؛

• شعرانی، حسن بن شعبه، تحف العقول، ترجمه احمد جنتی، ص ۱۲۵.

○ ابن ابی الحدید در کتاب شرح نهج البلاغه بیان میکند :

▪ از ابی عبدالرحمن بن سلمی سؤال کردند؛ چرا از علی(ع) روی گردان شدی؟ تو را به خدا سوگند! آیا از هنگامی که علی(ع) در تقسیم اموال سهمی به تو نداد، از او جدا نشدی؟ او در پاسخ گفت: اکنون که مرا سوگند دادید، ناگزیرم بگویم؛ آری.

• تستری، محمدتقی، نهج الصباغه فی شرح نهج البلاغه، طهران، صدر ۱۹۷/۲؛

• شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید ۱۰۰/۴.

○ صاحب کتاب المعیار و الموازنه اینگونه اشاره دارد که :

▪ نارضایتی از عدالت اقتصادی و اجتماعی علی(ع) تا بدانجا بالا گرفت که حتی کسانی از اصحاب خواستند تا این روش عدالت و تساوی در تقسیم بیت المال را کنار نهد تا مگر اندکی از مخالفت قریش کاسته گردد و در پی این گونه پیشنهادها بود که امام به مسجد آمد، خطاب به انصار و مهاجران فرمود:

▪ هر کسی که به سوی قبله نماز گزارد و ذبیحه ما را بخورد و شهادت به یگانگی خداوند و نبوت پیامبر(ص) بدهد، من با وی همانند دیگر مؤمنان رفتار خواهیم کرد

• صبحی صالح، نهج البلاغه، انتشارات هجرت، ص ۱۸۳؛

• المعیار و الموازنه ۱۱۰.

• امیرالمومنین (ع) و تقسیم بندی مخالفان حق (ناکثین ، مارقین و قاسطین)

○ فَلَمَّا نَهَضَتْ بِالْأَمْرِ نَكَثَتْ طَائِفَةٌ وَ مَرَقَتْ أُخْرَى وَ قَسَطَ آخَرُونَ كَأَنَّهُمْ لَمْ يَسْمَعُوا اللَّهَ سُبْحَانَهُ يَقُولُ تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا

لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَ لَا فَسَاداً وَ الْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ (سوره قصص آیه ۸۳)

○ بَلَى وَ اللَّهُ لَقَدْ سَمِعُوهَا وَ وَعَوْهَا وَ لَكِنَّهُمْ حَلَيْتِ الدُّنْيَا فِي أَعْيُنِهِمْ وَ رَاقَهُمْ زِبْرَجُهَا ...

▪ اما آنگاه که به پاخاستم و حکومت را به دست گرفتیم، جمعی پیمان شکستند و گروهی از اطاعت من سرباز زده و از دین خارج شدند، و برخی از اطاعات حق سر بر تافتند،

▪ گویا نشنیده بودند سخن خدای سبحان را که می فرماید: «سرای آخرت را برای کسانی برگزیدیم که خواهان سرکشی و فساد در زمین نباشند و آینده از آن پرهیزکاران است»

▪ آری به خدا سوگند شنیده اند، و بدان پی برده اند، اما دنیا خود را در برابر دیدگانش بیاراست، تا در جاذبه زیب و زیورش خیره گشتند و خویشتن را درباختند.

• صبحی صالح صفحه ۴۹ خطبه ۳

شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان
شب های قدر (جلسه سوم)
حسینیه پرداختی
۱۳۹۵/۴/۸

ریز موضوعات
سخنرانی (مناسبتی)
دکتر اسدی گرمارودی

• امیرالمومنین (ع) خطاب به معاویه درباره تاویل نادرست قرآن

○ أَمَا بَعْدُ فَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ قَدْ جَعَلَ الدُّنْيَا لِمَا بَعْدَهَا وَابْتَلَى فِيهَا أَهْلَهَا لِيَعْلَمَ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَ لَسْنَا لِلدُّنْيَا خُلِقْنَا وَلَا بِالسَّعْيِ فِيهَا أَمْرًا وَإِنَّمَا وَضِعْنَا فِيهَا لِنَبْتَلَى بِهَا وَ قَدْ ابْتَلَانِي اللَّهُ بِكَ وَ ابْتَلَاكَ بِي فَجَعَلَ أَحَدَنَا حُجَّةً عَلَيَّ الْآخِرِ فَعَدَوْتَ عَلَيَّ الدُّنْيَا بِتَأْوِيلِ الْقُرْآنِ ...

▪ ما بعد، خداوند سبحان جهان را برای آخرتی که پس از آن می آید قرار داد، و مردمش را در آن بیازمود، تا بداند که کردار کدامین ایشان نیکوتر است، و ما نیز برای این جهان آفریده نشده ایم، و بکوشش در آن مأمور نگشته ایم، و ما را به دنیا آورده اند که آزمایش شویم، از این رو خدای بزرگ مرا بتو، و تو را بمن مبتلا ساخته، و یکی از ما دو تن را بر دیگری حجّت قرار داده است، اما تو بخاطر دنیاپرستی بتاویل قرآن شتافتی ....

• صبحی صالح صفحه ی ۴۴۶ نامه ۵۵

http://www.almenhaj.com/media/ramezan/95/mon_ghadr_1395.04.08_003.mp3
http://www.almenhaj.com/media/ramezan/95/mon_ghadr_1395.04.08_003.pdf
http://www.almenhaj.com/media/ramezan/95/ehia_23.mp3

لینک فایل صوتی سخنرانی:
متن موضوعات و خلاصه سخنرانی:
فایل صوتی مراسم احیا: